

Inhoud

Inleiding	5
1 De referentieniveaus Nederlandse taal	8
1.1 Vier niveaus	9
1.2 Vier taaldomeinen	10
1.3 Referentieniveaus en de vakdocent	11
2 Wat is leesvaardigheid?	12
2.1 Wat verstaan we onder leesvaardigheid?	13
2.2 Het belang van leesvaardigheid: de cijfers	14
2.3 Voorwaarden voor begrijpend lezen	17
2.3.1 <i>Technisch lezen</i>	19
2.3.2 <i>Woordenschat en achtergrondkennis</i>	19
2.3.3 <i>Leesplezier en leesmotivatie</i>	23
2.3.4 <i>Kennis van tekstsoorten</i>	24
2.3.5 <i>Leesstrategieën</i>	24
2.3.6 <i>Mondelinge taalvaardigheid</i>	28
3 Een leesvriendelijke leeromgeving	30
3.1 Kennis van de referentieniveaus	31
3.2 De structuur van de les	32
3.3 Didactisch model GRRIM	33
3.3.1 <i>Modeling</i>	35
3.3.2 <i>Leesstrategieën modelen</i>	36
3.4 Leervoorkeuren	37
3.5 Klassenmanagement	38
4 Toepassingen in de les	40
4.1 Woordenschat en kennis van de wereld	43
4.1.1 <i>Aandacht besteden aan schooltaal</i>	43
4.1.2 <i>Gebruik maken van het woordenboek</i>	44
4.1.3 <i>Achtergrondkennis en voorkennis onderscheiden</i>	45
4.1.4 <i>Kaartenbak maken</i>	48
4.2 Kennis van tekstsoorten	49
4.2.1 <i>Wat voor soort tekst is dit?</i>	49
4.2.2 <i>Samen proefexamen doen</i>	52

4.3	Leesstrategieën: het omgaan met leesdoelen	53
4.3.1	<i>Hoe ga ik dit lezen?</i>	53
4.3.2	<i>Kernzinnen en sleutelwoorden vinden</i>	56
4.4	Leesplezier en -motivatie	57
4.4.1	<i>Vrij lezen</i>	57
4.5	Mondelinge taalvaardigheid (spreken en luisteren)	58
4.5.1	<i>Denken, delen, uitwisselen</i>	59
4.5.2	<i>Open vragen stellen</i>	61
4.5.3	<i>De zaken omdraaien</i>	61
5	Begrijpend lezen en toetsen	64
5.1	Waarom toetsen?	65
5.2	De systematiek van toetsen	66
5.3	Hoe bereidt de vakdocent leerlingen voor op een toets?	67
5.4	Toetsen leesvaardigheid	69
5.5	Toetsbeleid	70
6	Taalbeleid en leesvaardigheid	72
6.1	Taalbeleid: waarom en hoe?	73
6.2	Bewust, belang, betrokken, bekwaam	74
6.3	Taalbeleidsplan	75
6.4	Succesfactoren voor taalbeleid	76
6.5	Leesbevordering: belangrijk onderdeel van taalbeleid	78
6.6	Aandacht voor zwakke lezers	79
	Bijlagen	
1	Aanpassingen zakslaagregelingen en implementatietraject referentieniveaus in eindtoets en examens	82
2	Het domein Lezen van het referentiekader taal	84
3	De Singaporetest	88
4	Leervoorkeuren	90
5	De invoering van de referentieniveaus: het tijdpad	95
6	Verdiepend interview leerlingen	96
7	Schema SMART-activiteitenplan	98
8	Vragenlijst leerlingen	99
	Literatuur	100
	Meer lezen...	102